

Oslo 25.12.2023

Juristforbundets høringsinnspill til forslag til endringer i advokatloven mv. (overgangsregler mv.) og ny advokatforskrift Justis- og beredsskapsdepartementet

1 Innledning

Ny advokatlov ble vedtatt i mai 2022, og la opp til at utfyllende bestemmelser skulle gis i forskrift. Loven skulle videre suppleres hva gjelder overgangsregler. Juristforbundet oppfatter i stor grad forslaget til endringer i advokatloven og andre lover som rettelsener og videreføring av gjeldende rett, med enkelte viktige unntak. Dette og forslaget til forskrift kommenteres i det følgende.

2 Ad forslagene til endring i advokatlov mv.

2.1 Om Møterett for Høyesterett

Iht. domstolloven § 221 første ledd nr. 3 må den som søker om tillatelse til å opptre som advokat for Høyesterett godtgjøre at lovens krav er oppfylt gjennom å avlegge prøve for Høyesterett. Domstolloven § 221 andre ledd fastsetter nærmere vilkår for prøven. Det ble ikke foreslått endringer i adgangen til å møte til prøve for Høyesterett i Prop. 214 L (2020-2021). Dette var i tråd med Advokatlovutvalgets anbefaling i NOU 2015:3. I departementets høringssvar av 29.09.23 foreslås det likevel endringer i ordningen, nærmere bestemt at det som hovedregel ikke skal være adgang til å møte til prøve for Høyesterett når retten settes i storkammer eller plenum. Samtidig foreslås det å kunne gjøre unntak fra dette dersom Høyesteretts ankeutvalg finner at det foreligger særlige grunner.

Juristforbundet støtter ikke forslaget om at det som hovedregel ikke skal være adgang til å møte til prøve for Høyesterett når retten settes i storkammer eller plenum. Dagens regler oppfattes å ha fungert tilfredsstillende. Dette underbygges av at Advokatlovutvalget anbefalte å videreføre dagens løsning i sin utredning fra 2015. En regelendring vil innebære at klienter risikerer å måtte bytte advokat forut for en Høyesterettsbehandling. Foruten å medføre unødvendig tidsbruk og kostnader, vil det også kunne oppleves som utfordrende for klienten å måtte forholde seg til en ny prosessfullmektig på et så sent - og avgjørende - steg under sakens gang. Det vil videre medføre at flere av disse sakene håndteres av advokater som har blitt engasjert forut for Høyesterettsbehandlingen, fremfor å bli prosedert av den advokaten

som har fulgt saken over tid. En skjønnsmessig adgang til å gjøre unntak fra lovens hovedregel vil etter Juristforbundets oppfatning neppe være egnet til å avhjelpe ovennevnte i tilstrekkelig grad, og vil under enhver omstendighet ikke sikre nødvendig forutsigbarhet rundt prosessen.

2.2 Behandling av klientmidler – Krav om opprettelse av individuell klientkonto

Advokaten er iht. advokatloven § 41 første ledd ansvarlig for behandlingen av klientmidler, og plikter å holde disse adskilt fra egne midler og andre midler som ikke tilhører klient. Departementet foreslår at dagens regler i all hovedsak videreføres, med den endring at advokater som mottar klientmidler i form av penger skal opprette en egen klientkonto for hver klient. Forslaget bygger på Advokatlovutvalgets anbefaling i NOU 2015:3 og fikk her støtte av bl.a. Advokatforeningen, Finans Norge, Finansdepartementet, LO, Revisorforeningen, Skattedirektoratet, Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og ØKOKRIM. Formålet med endringen er å sikre at klientmidler håndteres på en forsvarlig måte, samt være egnet til å inngi tillit til advokatprofesjonen. Endringen skal videre ivareta det offentliges behov for kontroll, bl.a. hva gjelder beskatning og avgiftsfastsettelse. Det fremheves spesielt at det vil bli lettere å imøtekomme klienters eller det offentliges anmodninger om innsyn i klientmidler uten at det går på akkord med andre klienters krav på fortrolighet, at ordningen vil redusere risikoen for misbruk og underslag av klientmidler og gjøre advokatene mindre attraktive som verktøy for økonomisk kriminalitet.

Juristforbundet støtter ikke forslaget om advokater som mottar klientmidler i form av penger skal opprette en egen klientkonto for hver klient. Det foreligger svært gode argumenter for en slik ordning, men den ressursmessige belastningen forbundet med å måtte opprette individuelle klientkontoer oppfattes ikke å veie opp for belastningen i tid og kostnader som påføres advokat og indirekte også klient. Det er ikke alle banker som tilbyr raske og enkle løsninger for etablering av klientkonto, og forvaltning av separate klientkontoer vil under enhver omstendighet være mer tidkrevende – individuelle klientkontonummer må innføres i oppdragsavtaler, fakturaer mv. de skal avstemmes og avvikles ved gjennomført. Juristforbundet viser til at et større antall klientkontoer også øker risikoen for feil. I den grad man velger å gå videre med en slik løsning så anbefaler Juristforbundet i likhet med Advokatforeningen at man vurderer å innføre en beløpsgrense for når krav til individuell klientkonto utløses samt at man reduserer kravet til antallet avstemminger.

3 Ad forslaget til ny advokatforskrift

Forslaget til ny advokatforskrift viderefører i stor grad gjeldende rett, men inneholder forslag om realitetsendringer på enkelte punkter.

3.1 Krav til advokatbevilling

3.1.2 Om prosedyrekravet

Juristforbundet er svært opptatt av at advokatyrrket bør foranlediges av relevant praktisk erfaring. Juristforbundet registrerer at departementet i sitt høringsnotat vektlegger at advokater har og bør ha erfaring med og bør ha særlige ferdigheter fra rettgang. Dagens krav til prosedyrerfaring foreslås videreført av departementet. Juristforbundet merker seg samtidig at det foreslås å åpne for å godkjenne flere saker for å oppnå prosedyrekravet samt at Advokattilsynet gis en skjønnsmessig adgang til å godkjenne også andre saker enn de som er

uttrykkelig regulert. Juristforbundet støtter dette. Juristforbundet er åpne for at prosedyrekravet kan oppfylles på flere måter enn det som aksepteres i dag. Det avgjørende bør etter Juristforbundets mening være at advokatfullmektigen har oppnådd tilstrekkelig prosedyreerfaring.

Hva angår forslaget om at dokumentert juridisk praksis utenom advokatforetak eller prosedyrestillingene, utvides fra seks måneder til ett år så støtter Juristforbundet dette. Allsidigheten og bredden i mange juristyrker og virksomheter, som faller utenfor hovedgruppen som defineres til å være alminnelig advokatforetak, bør vurderes nøye. Videreføringen av at stillinger med ett års prosedyreerfaring skal kunne godkjennes uten tilleggskrav om prosedyre støttes. Praksis fra nemnder/alternativt som nemndsmedlemmer, bør omfattes av utvidelsen i forskriftens § 4, nr. 1, som stillinger med «annen særlig relevant stilling» eller verv. Juristforbundet ønsker seg videre en klargjøring av at praksis som for eksempel statssekretær i justis-og beredskapsdepartementet eller som lovgiver som stortingsrepresentant i for eksempel. justiskomiteen i flere perioder regnes som slik «særlig relevant stilling» og at eksempelvis avgåtte statssekretærer gjennom 8 år ikke behøver å forklare seg at dette innebærer en «heltidsstilling» når det søkes om advokatbevilling

Avslutningsvis ønsker Juristforbundet å spille inn at voldgiftssaker bør godkjennes helt eller delvis som en sak ved vurderingen av prosedyrekravet.

3.1.3 Om Advokatkurset

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 2.3.

For å oppnå advokatbevilling må kandidaten ha gjennomført og bestått advokatkurset. Advokatkurset består av 46 timer undervisning, hvorav 29 timer utgjør forelesninger og minst 17 timer utgjør praktiske øvelser. Kurset består av to obligatoriske samlinger med heldagsundervisning over henholdsvis 2 og 4 dager, to e-kurs på 2x45 min og en selvstudiedel. Kurset avsluttes med en hjemmeeksamen. Departementet foreslår å videreføre hovedtrekkene i dagens advokatkurs, men foreslår å utvide omfanget fra 6 til 9 dager obligatorisk undervisning. Det foreslås videre at praktiske øvelser skal utgjøre minimum halvparten av de obligatoriske samlingene. Det foreslås også noen mindre justeringer i kursets innhold.

Juristforbundet ønsker seg en ytterligere utredning av hensiktsmessigheten med en utvidelse av omfanget på dagens advokatkurs. Samtidig støtter Juristforbundet forslaget om at en godkjent leverandør som hovedregel bør være Juristenes Utdanningscenter, JUS. Utdanningscenteret er tett på bransjen, har gjennomgående god kontakt med bransjen og sikrer tilgang til gode undervisere. Utover dette vil samarbeidet og dialogen med Advokattilsynet være viktig. For Juristforbundet er det viktig at lovgiver gjennomgående vektlegger økonomien i tilbudet. Her er det viktig å ikke prise seg ut av markedet, og sikre en mulighet for også mindre advokatforetak å gi sine fullmektiger kurset. Det kan være fullmektiger som må bekoste kurset på egenhånd. De samlede kostnadene må ta høyde for dette.

Hva gjelder forslaget om endringer i innhold, er Juristforbundet av den oppfatning at eiendomsmedling ikke er et så sentralt/aktuelt emne at det bør inngå i advokatkurset. Dette emnet forutsettes å være aktuelt for en mindre andel av dagens advokater, og de bør heller søke kompetanse på feltet på annen måte.

3.2 Om organisering av advokatvirksomhet – Forsikringsadvokater

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 7.1.

Juristforbundet oppfatter det som noe uklart hvor langt forskriftsbestemmelsen rekker med tanke på hvilke type saker forsikringsadvokater kan påta seg på vegne av eksterne klienter med hjemmel i nevnt lov og forskrift. Slik forslaget står i dag, oppfatter Juristforbundet det dithen at forskriften ikke oppstiller noen begrensninger i denne forbindelse, og at det er opp til forsikringsselskapene selv å regulere eget dekningsomfang. Det anses imidlertid hensiktsmessig med en tydeligere avklaring av dette. Juristforbundet viser til at det uten en konkret begrensning er naturlig å legge til grunn at forsikringsadvokater f.eks. kan drive med eiendomsmegling, være bobestyrer etc., jf. § 2, noe som en vanskelig kan se var intensjonen med Stortingets endring under behandlingen av Prop. 214 L.

Departementet foreslår at de samme grunnleggende rettighetene og plikten som gjelder for andre foretak som driver advokatvirksomhet, også må gjelde for forsikringsforetakene. Etersom advokatlovutvalget i sin NOU 2015: 3 Advokaten i samfunnet - ikke hadde tatt høyde for en slik måte å organisere advokatvirksomhet på, støtter Juristforbundet forslaget om at alle regler som gjelder for andre måter å organisere advokatvirksomhet på, også må gjelde for forsikringsadvokatene. Det bør videre utredes om innføringen av denne ordningen kan ha konkurransevridende elementer i forhold ordinære advokatdrift, ved at deler av advokatbistanden som er knyttet til oppfylling av dekningsansvaret etter en forsikringsavtale og som det ikke kreves særskilt vederlag for ikke er merverdiavgiftspliktig i forsikringsforetaket mv.

3.3 Om krav om egnethet ved ledelse av advokatforetak

3.3.1 Hvem skal omfattes av kravene til egnethet ved ledelse av advokatforetak

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 7.2.

Advokatloven oppstiller krav om hederlig vandel og skikkethet for eiere, styremedlemmer, daglig leder og andre som deltar i ledelsen i et advokatforetak. Departementet kan iht. advokatloven § 22 tredje ledd forskriftsregulere hvilke personer som omfattes av kravene. Kravene til hederlig vandel og skikkethet bør etter Juristforbundets oppfatning gjelde alle som tilbyr juridisk rådgivning. Dette for å sikre seriøsitet, profesjonalitet og omdømmet til tilbydere av advokattjenester og juridisk rådgivning.

3.3.2 Advokatforetakets rapporteringsplikt ved endringer i eierforhold eller ledelse

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 7.2.

Departementet foreslår at advokatforetak skal gi melding til Advokattilsynet ved endringer i eierforhold eller ledelse. Juristforbundet mener at dette kravet kun bør gjelde for personer som ikke er advokater, og at det ikke bør være nødvendig med løpende rapportering, men heller legge opp til oppbevaring av dokumentasjon for fremleggelse ved evt. tilsyn.

3.4 Om ansvarlig advokats oppfølging av advokatfullmektiger

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 5.

Dagens regelverk og ny advokatlov oppstiller krav om at en utpekt/ansvarlig advokat skal opptre som prinsipal for advokatfullmektigen og ha det overordnede ansvaret for å gi

vedkommende forsvarlig faglig og praktisk veiledning og oppfølging. Juristforbundet legger til grunn at det ikke bør oppstilles for detaljerte krav til den utpekte advokaten. Det er til dels store variasjoner i arbeidets art, og regelverket må tilrettelegge for dette.

Samtidig er Juristforbundet opptatt av at advokatfullmektigenes arbeidssituasjon må følges nøye og støtter presiseringen av prinsipalansvaret. Juristforbundet erfarer i vår kontakt med advokatfullmektiger at det ofte kan være praktiske utfordringer med oppfølging og veiledning fra prinsipalen. Vi tror derfor det er positivt å innta et forsterket krav om oppfølging og presisere veiledningsansvaret i forskriften. Det samme gjelder kravet til at det utarbeides en skriftlig plan for advokatfullmektigperioden. Vi vil derfor foreslå for Advokattilsynet at det utarbeides et standardisert forslag til plan, som kan følge som vedlegg til arbeidsavtalen og taushetspliktserklæringen. En slik plan kan inneholde evaluering underveis, med kontrollpunkter for løpende kontakt mellom advokatfullmektig og prinsipal.

Juristforbundet anmoder i denne forbindelse om at det foretas en uavhengig evaluering av hvorledes prinsipalansvaret håndteres.

3.5 Om etterutdanning

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 8.1.

I dag er det kun Advokatforeningens medlemmer som plikter å ta etterutdanning. Advokatforeningen oppstiller krav om 80 timer etterutdanning over en femårsperiode. Av disse 80 timene må minst 5 timer være undervisning i advokatetikk. Departementet foreslår å innføre obligatorisk etterutdanning på 48 timer over en treårsperiode for alle advokater. Det foreslås også reguleringer av hva etterutdanningstimene må bestå i, og hvem som kan tilby godkjent etterutdanning.

Juristforbundet er positive til et krav om obligatorisk etterutdanning. Samtidig må ordningen være enkel å praktisere. Juristforbundet støtter forslaget om at krav om etterutdanning for advokater i hovedsak bør være en tillitsbasert ordning. Kurset blir registrert digitalt, og dokumentasjon ettersendes dersom det blir etterspurt.

Det vises her til at kravene for å få godkjent kurs fra andre enn de som er uttrykkelig opplistet i forskriften kan oppfattes som uforholdsmessig strenge. Det oppfattes som viktig at det etableres en enkel, forutsigbar og effektiv godkjenningsordning. Juristforbundet mener videre at man foruten ordinær etterutdanning også bør få godkjent andre tiltak som bidrar til å oppdatere ens faglige kompetanse, eksempelvis avholdelse av kurs og oppdrag som medforfattere til kommentarutgaver/juridisk litteratur, sensoroppdrag mv. Også her bør det tilrettelegges for en enkel, forutsigbar og effektiv søknadsprosess/godkjenningsordning.

Juristforbundet oppfatter det som viktig at det stilles krav om et adekvat antall timer advokatetikk som en del av det obligatoriske etterutdanningskravet. Advokater er i den sikkerhetspolitiske situasjonen Norge er i og med organisert kriminalitet på fremmarsj, en særskilt utsatt gruppe som kan havne i krevende situasjoner, noe som ledsager økt årvåkenhet blant noen av de fremste forsvarerne av den norske rettsstaten og demokratiet.

3.6 Organiseringen av Advokattilsynet

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 10.1.

Med ny advokatlov innføres et nytt Advokattilsyn. I utgangspunktet oppfatter Juristforbundet forslaget som klargjørende hvor et offentlig forvaltningsorgan får ansvaret og med tilstrekkelige klagemuligheter. Juristforbundet antar imidlertid at det beror på en inkurie at Juristforbundet ikke har en plass i det nye advokattilsynet med bakgrunn i at oppnevningskompetanse er lagt til Advokatforeningen, Dommerforeningen, Revisorforeningen og departementet alene.

3.7 Organiseringen av Advokatnemnda

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 11.1.

Juristforbundet antar også her at det beror på en inkurie at Juristforbundet ikke har oppnevningskompetanse i forslaget, all den tid dette er lagt til Advokatforeningen, Dommerforeningen, Revisorforeningen og departementet alene.

3.8 Advokatnemndas sekretariatsfunksjon

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 11.2.

Juristforbundet har en naturlig plass i den foreslåtte sekretariatsfunksjonen og tar det for gitt at denne deles med Advokatforeningen.

3.9 Juristregister

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 13.2.

Departementet foreslår at jurister som yter rettslig bistand til eksterne klienter fra foretak som har til formål å yte rettslig bistand, skal ha plikt til å stille sikkerhet. Det er videre foreslått at Advokattilsynet skal føre register over disse juristene. Juristforbundet viser til at Juristforbundet har en naturlig plass i Advokattilsynet som landets største etablerte interesse- og arbeidstakerorganisasjon for landets jurister og naturlig må involveres føringen og forvaltningen av et slikt register.

3.10 Om arkivplikt

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 8.2.

Ny advokatlov innfører regler om arkivhold for advokater, og i forskriftsutkastet foreslås det utfyllende regler om arkivplikten. Juristforbundet er opptatt av at arkivreglene er klare og enkle å praktisere.

Ettersom arkivplikten i utgangspunktet er personlig, bør det imidlertid avklares hvilke plikter en advokat har når vedkommende slutter på en arbeidsplass – herunder om arkivplikten kan ivaretas av foretaket, eller om advokaten må ta personlige forholdsregler for å sikre at arkivplikten er oppfylt. Juristforbundet ønsker ytterligere utredning av behovet av arkivreglene med bakgrunn i faren for økt byråkrati og kostnader for advokater, som må bruke tid og ressurser på å opprettholde omfattende arkiver og oppfylle rapporteringskrav. Dette kan føre til høyere kostnader for juridiske tjenester, noe som kan begrense tilgangen til retts hjelp for mange. Videre bør det tilrettelegges for at arkivplikt kan oppfylles ved å holde digitalt arkiv over dokumenter som i utgangspunktet var fysiske, med mindre det må være signert, og digital signatur ikke er godt nok. Det bør videre være mulig å overføre arkivet til andre advokatkontor, ved opphør av virksomheten».

3.11 Om sikkerhetsstillelse

Bestemmelsen er kommentert i høringsnotatets del III punkt 2.4.

Juristforbundet viser til at det foreslås at internadvokater generelt skal fritas for sikkerhetsstillelse. Dette forutsetter at arbeidsgiveransvaret gir dem tilstrekkelig vern og personlig sikkerhetsstillelse derfor ikke er nødvendig for å unngå risiko for personlig ansvar ved utøvelse av sitt arbeid. Samtidig vises det til at det etter advokatloven § 24 er en adgang for internadvokater til å yte rettslig bistand til andre enn arbeidsgiveren på visse vilkår. Dette innebærer at advokaten kan bli erstatningsansvarlig overfor den eksterne oppdragsgiveren. Departementets begrunnelse for et generelt unntak med henvisning til at de alminnelige erstatningsrettslige reglene gir tilstrekkelig vern overfor tredjeparten vil være lik for alle ansatte advokater uavhengig av hvor de er ansatt. Dersom behandling av klientmidler skal være en avgjørende faktor i denne vurdering, må alle ansatte advokater som ikke behandler klientmidler vurderes på tilsvarende måte. Dette bør tale for at det også bør gjelde en plikt for internadvokater til å stille sikkerhet. Hensynet til klienten bør være det mest tungtveiende i denne vurderingen.

4.1 Søknad om advokatbevilling

Departementet har foreslått at jurister som oppfyller vilkårene for å få advokatbevilling når loven trer i kraft skal kunne søke inntil et halvt år etter lovens ikrafttredelse og fremdeles vurderes etter tidligere regelverk. Juristforbundet støtter dette forslaget.

4.2 Om vandelskrav og krav om at personer i ledelsen ikke skal være uskikket

Departementet foreslår en overgangsbestemmelse som slår fast at eiere, styremedlemmer og andre personer i ledelsen i advokatforetak, må legge frem politiattest innen ett år fra lovens ikrafttredelse.

Juristforbundet støtter dette forslaget.

4.3 Om andre enn advokater som utøver advokatvirksomhet på vegne av et foretak

Departementet foreslår at personer som i dag har adgang til å utøve advokatvirksomhet foretakets vegne i medhold av domstolloven § 231 femte ledd andre punktum skal kunne fortsette med dette i inntil ett år etter at loven er satt i kraft.

Juristforbundet støtter dette forslaget.

4.4 Om rettshjelpere og fritt rettsråd

Det er i utgangspunktet kun advokater som kan yte rettshjelp etter rettshjelpsloven og motta godtgjørelse iht. salærregelverket. Med hjemmel i forskrift kan imidlertid også jurister som har registrert sin virksomhet hos Tilsynsrådet, yte fritt rettsråd etter rettshjelpsloven. Denne forskriften vil oppheves ved ikrafttredelse av ny advokatlov. Departementet foreslår i denne forbindelse en overgangsbestemmelse som gir rettshjelpere som nevnt en tidsavgrenset rett til å videreføre sin virksomhet og motta godtgjørelse for dette arbeidet.

Juristforbundet viser til at tittelen som jurist beskyttes gjennom ny advokatlov. Med bakgrunn i at rettshjelpsmonopolet blir opphevet med advokatloven vil denne gruppen av jurister i stor grad avløse dagens ordning med rettshjelpere. Forskriften som åpner for at rettshjelperne kan

yte fritt rettsråd i saker etter rettshjelpsloven, og dermed også godtgjøring etter salærregelverket, vil oppheves.

Dette fremstår som å være en noe utilsiktet virkning av de foreslåtte reglene. Når det gjelder den gruppen jurister som faller inn under krav om sikkerhetsstillelse og bidrag til Advokattilsynet er dette en gruppe som i stor grad vil overta rettshjelpenes nåværende rolle. En stor del av deres naturlige arbeidsfelt vil være saker som faller inn under rettshjelpsloven og salærregelverket. Forsvinner muligheten til å operere innenfor dette feltet bort vil det rettsøkende publikum miste muligheten for et rimeligere og ofte lokalt rettshjelpstilbud. Denne gruppen vil dermed bli påført høyere utgifter enn det rettshjelperne har i dag, men taper muligheten til å operere innenfor et sentralt område for juridiske førstelinjetjeneste.

Juristforbundet mener at denne type jurister i en overgangsperiode fremdeles bør få muligheten til å yte fritt rettsråd etter rettshjelpsloven og dermed falle inn under salærregelverket og overgangsreglene utvides utover de foreslåtte to år.

5.1 Om regler for god advokatskikk

Omtales under pkt. 8.3 i høringsnotatet

Juristforbundet støtter forslaget om at regler for god advokatskikk inntas som et vedlegg til forskriften slik at de blir mer tilgjengelig.

5.2 Om foreslåtte overgangsregler

Det er i forskriften foreslått overgangsregler i forbindelse med iverksettelsen av forskriften. For universitetslærer vil det bli en endring, og de må derfor innen seks måneder søke om advokatbevilling for å beholde denne muligheten. For andre bestemmelser er overgangsperioden satt til ett år, blant annet krav om politiattest for ansvarlig eiere i advokatforetak og for ikke-juridiske medarbeidere som gir rettsråd. Juristforbundet mener at det ikke er saklig grunn til å forskjellsbehandle disse gruppene, slik at fristen i overgangsperioden gjennomgående bør være ett år.

5.3 Særskilt om bruk av juristtittelen for personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner

Juristforbundet registrerer at departementet i høringsnotatet benytter forskriftsadgangen til å foreslå at tittelen jurist på grunnlag av juridisk utdanning fra en annen stat kan nyttes, jfr. utkastets § 64 og med overgangsbestemmelser i utkastets § 73 nr. 6. Juristforbundet viser til at flere med utdanning fra for eksempel Sverige eller Danmark eller andre EØS-stater bruker denne tittelen i sin yrkesutøvelse i Norge. Juristforbundet mener det er viktig at disse, så langt det lar seg gjøre, ikke mister muligheten til å bruke tittelen. Videre deles departementets vurdering av at det er viktig at disse ikke skal miste muligheten til å bruke tittelen når loven trer i kraft, og gis tilstrekkelig tid til å innrette seg ved at de fortsatt kan bruke tittelen inntil de eventuelt får avslag på søknaden til Advokattilsynet om godkjenning. Dersom Advokattilsynet avslår søknaden om godkjenning, kan avgjørelsen påklages til Advokatnemnda, jf. advokatloven § 54 andre ledd. Om det skal være adgang til å benytte tittelen frem til en eventuell klage er avgjort, må vurderes etter de alminnelige reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 42. Juristforbundet legger til grunn at det er viktig at Advokattilsynet legger opp til en forutsigbar prosess knyttet til godkjenning av slik utenlandsk utdanning. Juristforbundet er bekymret for

at personer som har anvendt tittelen over tid vil oppleve et eventuelt avslag på (videre) bruk av tittelen som inngripende, og forutsetter at det ved søknad om godkjenning også legges vekt på praksis i Norge, blant annet i spørsmålet om en egnethetsprøve skal kreves avlagt, og omfanget av en eventuell slik prøve. Videre vil det i den forbindelse etter Juristforbundets syn da også være hensiktsmessig til en viss grad å gå inn på hvor lik rettskulturen og reglene som sådan mellom statene er, eventuelt også hvor meget av utdanningen som er avlagt i utlandet, dette med inspirasjon fra dagens utvekslingsregime noen benytter seg av.

Juristforbundet stiller også spørsmålstegn ved om det kan være noen personer som har autorisasjon som advokatfullmektig etter dagens regelverk som søker bevilling på bakgrunn av utenlandsk utdanning etter at loven trer i kraft, men etter utløpet av overgangsreglene. Disse vil etter forskriften da være avhengige av å få godkjent bruk av tittelen jurist for å kunne få bevilling, til tross for at de har autorisasjon som fullmektig.

Med vennlig hilsen

Sverre Bromander

President Juristforbundet

Anders Schrøder Amundsen

Leder Juristforbundet- Privat

Ina Annett Grunnvåg

Styremedlem Juristforbundet- Privat

André Oktay Dahl

Politisk seniorrådgiver Juristforbundet